

חדשות / חדשות המשפט

סוף החלום הפורטוגלי: כך נסגר השער האירופי בפני ישראלים רבים

עו"ד ונטריון אדם ידיד

כן לאחרונה: 24.11.2025 / 10:44

בשיתוף zap משפטי

הפרלמנט הפורטוגלי הצביע ברוב גורף וקבע שהחוק המאפשר הקלות בתנאים לקבלת אזרחות לצאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל יבוטל לחלוטין. עו"ד ונטריון אדם ידיד, ממשרד עורכי הדין דוד ידיד, מסביר מה המשמעויות, מה צפוי לקרות והאם יש בכל זאת סיבה לאופטימיות

סוף החלום? דרכון פורטוגלי / Shutterstock

האינטרנט נתקע? תתקדמו לאינטרנט מהיר של וואלה פייבר במחיר משתלם במיוחד

לפני 5 שנים הוא נרצח. השבוע הוא נכנס לתחנת המשטרה

חדשות

קישורים מקודמים ע"י טאבולה

אחרי שנים של מדיניות שאפשרה לעשרות אלפי ישראלים לקבל את האזרחות הפורטוגלית ואת הדרכון המיוחד, הגיע הרגע המכריע: פורטוגל עומדת לבטל לחלוטין את המסלול המקל לאזרחות עבור צאצאי יהדות ספרד. "הפורטוגלים כבר חמש - שש שנים לא מרוצים מהמצב הקיים, הם מרגישים שהיה כאן ניצול לרעה וזילות של האזרחות שלהם. לצד זאת, הצעדים מצטרפים ליתר העולם שנמצא במגמת החמרה כלפי מהגרים וכך גם אצלם", כך מסביר עו"ד אדם ידיד ממשרד עורכי הדין דוד ידיד, המתמחה בהליכים לקבלת אזרחויות זרות.

ההחלטה הפורטוגלית מסמנת את סופו של עידן שראה נהירה חסרת תקדים של ישראלים לקבלת אזרחות אירופית. עשרות אלפי בקשות הוגשו בעשור האחרון, כשרבים ראו בדרכון הפורטוגלי כרטיס כניסה לאיחוד האירופי ואלטרנטיבה למצב הגיאופוליטי המורכב במזרח התיכון. המחירים עלו מכמה אלפי שקלים לדרכון לפני שנים ספורות לכ-20-30 אלפי שקלים היום, והתהליך הפך מורכב ובלתי צפוי.

השינוי החוקי המתוכנן אינו מגיע בוואקום והוא, כאמור, חלק ממגמה רחבה יותר של הקשחת מדיניות ההגירה והאזרחות ברחבי אירופה. פורטוגל, שחוותה גלי הגירה משמעותיים בשנים האחרונות, מצאה עצמה עם 1.6 מיליון תושבים זרים - כ-15% מאוכלוסיית המדינה. המעבר הפוליטי מממשלת שמאל לממשלת מרכז-ימין הוסיף מימד נוסף לדין הציבורי על זהות לאומית וזכויות אזרחות.

הנהירה לפורטוגל

בעשור האחרון חוותה פורטוגל נהירה חסרת תקדים של פונים המבקשים לקבל אזרחות פורטוגלית. על פי הערכות, לצד מאות אלפי ברזילאים, למעלה ממאה אלף ישראלים פנו בבקשה לקבל דרכון פורטוגלי על בסיס החוק שאפשר זאת, למי שהצליחו להוכיח שמשפחותיהם התגוררו בפורטוגל ובספרד לפני הגירוש ההמוני במאה ה-15.

משרד עורכי הדין ונוטריון דוד ידיד, שפועל מזה למעלה מ-30 שנה, התמחה במימוש זכויות לבני הדור השלישי מול גופים שונים בארץ ובעולם. המשרד צבר ניסיון רב בטיפול בהוצאת אזרחויות זרות, כולל פורטוגלית, ספרדית, איטלקית, רומנית, גרמנית ואוסטרית. עורכי הדין במשרד, היו בין הצוותים שהמליצו המלצות שהפכו בסוף להקלות המצויות בחוק הפורטוגלי ומעידים שגם במשרד הורגש עד כמה התוכנית הפורטוגלית הפכה לאחת הפופולריות ביותר בקרב הקהילה הישראלית.

"רק לפני שלוש שנים ישראלים יכלו להגיש בקשה, במידה והיו להם המסמכים המתאימים, ולדעת, בוודאות כמעט מוחלטת, כי האזרחות היא רק עניין של זמן. עם השנים התהליך הפך יותר ויותר קשה ומורכב, ולעומת זאת, הביקוש עדיין עצום".

במגמת הקשחה

התרחבות הביקוש הובילה להקשחה הדרגתית של התנאים. התנהלות לא מכבדת כלפי פקידים פורטוגליים ופרשיות כמו קבלת האזרחות הפורטוגלית על ידי המיליארדר הרוסי רומן אברמוביץ' העלו ביקורת חריפה בפורטוגל, על השלכות התוכנית והאיצו את תהליכי השינוי. הרשויות הפורטוגליות החלו להקפיד ביתר שאת בעת בדיקת המסמכים והוכחת הזיקה למדינה.

"הפורטוגלים כבר הרבה שנים לא מרוצים מהמצב הקיים של והזילות בדרך אל הדרכונים האלה, הם רואים בזה מסחור לא מכבד של האזרחות שלהם", מסביר עו"ד ידיד. "במקום להפסיק את האישורים לאזרחות בהחלטה אחת וחד משמעית, הם עברו תהליך החמרה איטית כשבכל פעם מתווספת הקשחה נוספת".

השינוי הנוכחי שונה מהקודמים. לפי עו"ד ידיד, "עכשיו סוף-סוף מבחינת הפורטוגלים הייתה הסכמה מאוד רחבה בפרלמנט כדי לשנות את חוק האזרחות. זה לא שמשנים רק את סעיף החוק הנוגע לצאצאי היהודים המגורשים,

אלא את חוק האזרחות באופן כללי. כאשר בין השינויים עליהם הוחלט הוא ביטול ומחיקת סעיף 6.7 שאפשר את ההקלות במתן האזרחות ליהודים וספרדים בתנאים מיוחדים".

למשרד עוה"ד ונוטריון דוד ידיד באתר zap משפטי

לאתר של עוה"ד ידיד

לקבלת ייעוץ משפטי ראשוני

השאירו פרטים ויחזרו אליכם בהקדם

טלפון / נייד

שם פרטי ומשפחה

שלח

אני מאשר/ת את תנאי השימוש ומדיניות הפרטיות של אתר משפטי

עו"ד ונוטריון אדם ידיד / אוהד דיין

הבחירה של הנשיא מרסלו

החוק עבר כבר בפרלמנט ועתה מגיע לשלב הקריטי. "עכשיו", אומר עו"ד ידיד, "החוק מועבר לעיונו של הנשיא והוא יבחר באחת משלוש אפשרויות: וטו - 'אני לא מאשר את זה תחזרו לדיונים בפרלמנט', או כמובן לאשר, שזו האפשרות האידיאלית מבחינת המחוקקים".

האפשרות השלישית, שלדעת עו"ד ידיד היא הסבירה ביותר, היא העברת ההחלטה לבית המשפט החוקתי. "הנשיא מרסלו הוא מומחה למשפט חוקתי", הוא אומר, "ועל כן יתכן מאוד שיבחר בהחלטה הזו".

השינוי לא מגיע בוואקום פוליטי. לפי עו"ד ידיד, "היהודים ספגו משני הכיוונים בפוליטיקה המקומית של פורטוגל. כשהמפלגה הסוציאליסטית הייתה בשלטון, חשנו במגמת ההחמרה כלפי היהודים כאשר 'חוסר האהבה' כלפיהם (כלומר, כלפי הישראלים) הלך והחמיר לאור המלחמה בעזה".

כאשר עלתה ממשלת מרכז-ימין, השתנתה הסיבה אך התוצאה נשארה דומה. "הם רוצים לשנות את כל חוק האזרחות בגלל שבעצם רוצים להגביל את ההגירה ממדינות מוסלמיות ומדינות עולם שלישי, וכפועל יוצא אגבי, גם היהודים (והישראלים) יפגעו מחוקי ההגירה".

האם יש חור בחוק החדש?

השינוי בחוק ישפיע על מרבית הישראלים המעוניינים בדרכון הפורטוגלי, אך לא באופן שווה על כל הקבוצות. "ילדים קטינים להורים שכבר קיבלו את האזרחות הפורטוגלית לפני לידתם לא צפויים להיפגע כי "עבורם האזרחות כמעט ודאית". אולם, ילדים קטינים שהוריהם קיבלו אזרחות לאחר שנולדו צפויים לעמוד בפני תנאים קשוחים הרבה יותר בדרכם לקבל אזרחות. עו"ד ידיד ממליץ להורים שקיבלו את האזרחות הפורטוגלית שלהם

לאחר שנולדו ילדיהם, להגיש את הבקשות להתאזרחות לילדים מהר ככל האפשר.

גם בני זוג לבעלי אזרחות פורטוגלית צפויים, ככל הנראה, להתמודד עם יותר קשיים מבעבר, אך לפי עו"ד ידיד, יש סיכוי גדול שיזכו לאחוז בדרכון הפורטוגלי.

המסר הברור של עו"ד ידיד הוא דחיפות. "המצב שהיה לפני מספר שנים השתנה, הקלות היחסית שבה ניתן היה להוציא אזרחות כבר אינה קיימת. היום המצב יותר קשה, ומי שמגיש בקשה לא בטוח שיזכה להחזיק בדרכון. מעבר לכך, אם החוק אכן יאושר על ידי הנשיא, אזי לא תהיה לאף אחד הזדמנות לעשות זאת".

לדבריו, אחת הבעיות המשפטיות הבולטות בחוק החדש היא הרטרואקטיביות שלו. "בחוק שעבר נכתב כי עליו לחול לא מיום שהוא עובר בפרלמנט אלא מהיום שבו החל תהליך החקיקה. זהו צעד שבאופן מובהק איננו חוקתי. ה'חור' הזה בחוק עשוי לאפשר זמן נוסף עבור מי שמעוניין בהוצאת אזרחות פורטוגלית, משום שבית המשפט החוקתי יאלץ לדון בו".

לפעול אתמול

המסקנה של עו"ד ידיד ברורה וחד משמעית: "התשובה התחתונה זה שצריך לפעול מהר. השינויים המוצעים בחוק האזרחות הפורטוגלי עוד לא נכנסו לתוקף והעתיד בסוגיה הזו נראה רע. יש יתרון מובהק להגשה כעת של כל אחד

מההליכים המדוברים". עו"ד ידיד מוסיף כי ישנה גם סברה שמי שמגיש בקשה כעת, לפי סדר הזמנים בקשתו תיבדק בעוד תקופה לא קצרה ואז יש להניח שהיא תיבחן בעין יותר חיובית, לאור העובדה שזרם הבקשות באותה עת באופן ודאי ייסגר.

*** המידע במאמר זה הינו כללי בלבד ואינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי מקצועי**

הכתבה בשיתוף zap משפטי

לקבלת ייעוץ משפטי ראשוני

השאירו פרטים ויחזרו אליכם בהקדם

טלפון / נייד

שם פרטי ומשפחה

שלח

אני מאשר/ת את תנאי השימוש ומדיניות הפרטיות של אתר משפטי

בשיתוף zap משפטי